

ՏԵՂԵԿԱԼՔ
(Քրեակատարողական օրենսգրքում առաջարկվող փոփոխությունների և լրացումների վերաբերյալ»)

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՔՐԵԱԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ**

Հոդված 121. Պատիժ կատարող հիմնարկների կամ մարմինների պաշտոնատար անձանց գործողությունների, անգործության կամ ընդունած որոշումների բողոքարկման իրավունքը

1. Դատապարտյալը, ինչպես անձամբ, այնպես էլ փաստաբանի կամ օրինական ներկայացուցչի միջոցով իրավունք ունի բողոքարկելու պատիժ կատարող հիմնարկների կամ մարմինների պաշտոնատար անձանց (սույն գլխում այսուհետ՝ պաշտոնատար անձինք) գործողությունը, անգործությունը կամ ընդունած որոշումը՝ վերադասության կարգով կամ ~~պատժի կրման վայրի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան (սույն գլխում այսուհետ՝ դատարան)~~ համապատասխանաբար պատժի կրման վայրի մարզի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան կամ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարան (սույն գլխում այսուհետ՝ դատարան)՝ ըստ պատժի կրման վայրի:

2. Պաշտոնատար անձանց գործողության, անգործության կամ ընդունած որոշման դեմ բողոք կարող է ներկայացվել՝

- 1) պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի պետին.
- 2) պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի վերադաս մարմին կամ
- 3) դատարան:

3. Եթե պաշտոնատար անձանց գործողությունը, անգործությունը կամ ընդունած որոշումը բողոքարկվել են պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի պետին և այդ հիմնարկի կամ մարմնի վերադաս մարմին միաժամանակ, ապա բողոքը ենթակա է քննության պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի վերադաս մարմնի կողմից, որի

դեպքում պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի պետի նախաձեռնած վարույթը կարճվում է:

4. Եթե պաշտոնատար անձանց գործողությունը, անգործությունը կամ ընդունած որոշումը բողոքարկվել են դատարան և պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի վերադաս մարմին միաժամանակ, ապա բողոքը ենթակա է քննության դատական կարգով, որի դեպքում պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի վերադաս մարմնի նախաձեռնած վարույթը կարճվում է:

5. Եթե պաշտոնատար անձանց գործողությունը, անգործությունը կամ ընդունած որոշումը բողոքարկվել են վերադասության կարգով, և դատապարտյալի պահանջը չի բավարարվել, ապա դա արգելք չէ պաշտոնատար անձանց գործողությունը, անգործությունը կամ ընդունած որոշումը դատական կարգով բողոքարկելու համար:

6. Սույն հոդվածին համապատասխան ներկայացված բողոքը չի կասեցնում համապատասխան որոշումն ի կատար ածելը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրա ի կատար ածումը կարող է առարկայազրկել բողոքի քննությունը:

7. Սույն գլխով նախատեսված կարգը տարածվում է Տեղաբաշխման հանձնաժողովի և բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող մասնագիտացված կազմակերպության գործողության, անգործության կամ ընդունած որոշման բողոքարկման վրա այնքանով, որքանով սույն կարգն իր էությամբ կիրառելի է: Սույն գլխով նախատեսված կարգը տարածվում է նաև սույն օրենսգրքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում ընդունած որոշման բողոքարկման վրա այնքանով, որքանով սույն կարգն իր էությամբ կիրառելի է:

Հոդված 131. Պատժից ազատելու կարգը

1. Որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից զրկելու, ազատության սահմանափակման, կարճաժամկետ ազատազրկման, ազատազրկման կրումը դադարեցվում է պատժի ժամկետի վերջին օրը՝ հաշվի առնելով այն փոփոխությունները, որոնք օրենքով սահմանված կարգով կարող են կատարվել պատժի ժամկետի մեջ:

2. Կարճաժամկետ ազատագրկման կամ ազատագրկման դատապարտված անձը պատժից ազատվում է պատժի ժամկետի վերջին օրվա առաջին կեսին: Քրեակատարողական հիմնարկի վարչակազմը պետք է պատժի ժամկետի վերջին օրվան նախորդող օրը նախապատրաստի դատապարտյալին ազատելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը: Պատժի ժամկետն ամիսներով հաշվելիս այն ավարտվում է վերջին ամսվա համապատասխան օրը, իսկ եթե տվյալ ամիսը համապատասխան ամսաթիվ չունի, ապա այդ ամսվա վերջին օրը:

3. Բացառիկ վերանայման արդյունքով դատավճիռը բեկանելու հետևանքով քրեական հետապնդումը դադարեցնելով պատժից ազատված անձին Պրոբացիայի ծառայության կամ քրեակատարողական հիմնարկի վարչակազմը պարզաբանում է պատիժը կատարելու ընթացքում կասեցված գույքային, աշխատանքային և այլ իրավունքների վերականգնման վերաբերյալ նրա իրավունքները: Դատավճիռը ռեաբիլիտացնող հիմքերից որևէ մեկով բեկանելու հետևանքով քրեական հետապնդումը դադարեցնելով պատժից ազատվելու վերաբերյալ փաստաթղթերի մեջ պետության անունից պաշտոնապես ներողություն է խնդրվում դատապարտյալից:

~~4. Դատապարտյալը պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատվում է դատական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրը:~~

4. Պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս դատարանը դատական նիստերի դահլիճից անհապաղ ազատում է դատապարտյալին:

5. Պատժից ազատվելիս դատապարտյալին հանձնվում են նրան պատկանող գույքը, անձնական փաստաթղթերը, այդ թվում՝ պատժից ազատելու վերաբերյալ փաստաթղթերը:

Հոդված 155. Դատական ակտերն ի կատար ածելու հետ կապված, ինչպես նաև պատժի կատարման ընթացքում ի հայտ եկող հարցերը լուծող դատարանները

1. Դատական ակտերն ի կատար ածելու հետ կապված հարցերը լուծում է դատական ակտը կայացրած առաջին ատյանի դատարանը:

2. Եթե դատական ակտն ի կատար է ածվում ակտը կայացրած դատարանի դատական տարածքից դուրս, ապա այդ հարցը լուծում է դատական ակտի կատարման վայրի դատական տարածքի միևնույն ատյանի դատարանը: Տվյալ դեպքում կարգադրության պատճենն ուղարկվում է դատական ակտը կայացրած դատարան:

3. Պատիժը պայմանականորեն չկիրառելու, պատիժը պայմանականորեն չկիրառելը վերացնելու և դատապարտյալին դատավճռով նշանակված պատիժը կրելու ուղարկելու, դատապարտյալին, որի վերաբերյալ դատավճռի կատարումը հետաձգվել է, ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժներից ազատելու, ինչպես նաև դատավճռի կատարման հետաձգումը վերացնելու և դատապարտյալին պատժի կրման ուղարկելու վերաբերյալ հարցերը լուծում է դատապարտյալի բնակության վայրի առաջին ատյանի դատարանը:

4. Ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժներից ազատելու վերաբերյալ հարցերը լուծում է ~~պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի գտնվելու վայրի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը~~ համապատասխանաբար մարզի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը կամ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանը՝ ըստ պատիժ կատարող հիմնարկի կամ մարմնի գտնվելու վայրի:

5. Պատժի կատարման ընթացքում ի հայտ եկող և սույն հոդվածի 1-4-րդ մասերով չնախատեսված հարցերը լուծում է համապատասխանաբար մարզի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը կամ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանը՝ ըստ պատժի կրման վայրի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը:

Հոդված 165. Դատական ակտերի բողոքարկումը

1. Սույն գլխով նախատեսված դատական ակտերի դեմ վերաքննիչ բողոք կարող է ներկայացվել համապատասխան դատական ակտն ստանալու օրվանից հետո՝ մեկամսյա ժամկետում:

2. Վերաքննիչ բողոք բերելու իրավունք ունեն դատախազը, դատապարտյալը, նրա օրինական ներկայացուցիչը և փաստաբանը:

3. Բողոքի քննության արդյունքում վերաքննիչ դատարանի դատական ակտի դեմ վճռաբեկ բողոք կարող է ներկայացվել համապատասխան դատական ակտն ստանալու օրվանից հետո՝ մեկամսյա ժամկետում:

4. Վճռաբեկ դատարան վերանայման բողոք բերելու իրավունք ունեն Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազը և նրա տեղակալները, դատապարտյալը, նրա օրինական ներկայացուցիչը և փաստաբանը:

~~5. Սույն գլխում նախատեսված դատական ակտերի դեմ ներկայացված բողոքի քննության կարգի նկատմամբ վերաբերելի մասով կիրառելի են Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 46-47-րդ գլուխները:~~

5. Սույն գլխում նախատեսված դատական ակտերի դեմ ներկայացված բողոքի քննության կարգի նկատմամբ վերաբերելի մասով կիրառելի են Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 48-րդ գլխի կարգավորումները: Սույն օրենսգրքի 155-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով նախատեսված հարցերի վերաբերյալ կայացված դատական ակտերի հատուկ վերանայման վարույթն իրականացվում է միայն բանավոր ընթացակարգով:

Հոդված 168.1. Դատական ակտերի բողոքարկումը

1. Սույն գլխով նախատեսված դատական ակտերի դեմ վերաքննիչ բողոք կարող է ներկայացվել համապատասխան դատական ակտն ստանալու օրվանից հետո՝ մեկամսյա ժամկետում:

2. Վերաքննիչ բողոք բերելու իրավունք ունեն դատախազը, դատապարտյալը, նրա օրինական ներկայացուցիչը և փաստաբանը:

3. Բողոքի քննության արդյունքում վերաքննիչ դատարանի դատական ակտի դեմ վճռաբեկ բողոք կարող է ներկայացվել համապատասխան դատական ակտն ստանալու օրվանից հետո՝ մեկամսյա ժամկետում:

4. Վճռաբեկ դատարան վերանայման բողոք բերելու իրավունք ունեն Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազը և նրա տեղակալները, դատապարտյալը, նրա օրինական ներկայացուցիչը և փաստաբանը:

5. Սույն գլխում նախատեսված դատական ակտերի դեմ ներկայացված բողոքի քննության կարգի նկատմամբ վերաբերելի մասով կիրառելի են Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 46-47-րդ գլուխները: